

VÄSTERNORRLANDS MUSEUM

Arkeologisk schaktövervakning i östra Gafsele

Mellersta och norra delen av schaktet.

Fornlämning: Raä 1014:1/L1937:5428, 1015:1/L1937:5813.

Fastighet: Gafsele 1:22.

Socken: Åsele. Kommun: Åsele. Län: Västerbotten.

Rapportnummer 2020:12

Ola George

Västernorrlands museum
Murbergsvägen 31
871 21 Härnösand
www.vnmuseum.se

Arkeologisk schaktövervakning i östra Gafsele

© Västernorrlands museum, Ola George
Härnösand 2020

Foto: Västernorrlands museum

Upphovsrätt, om inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY

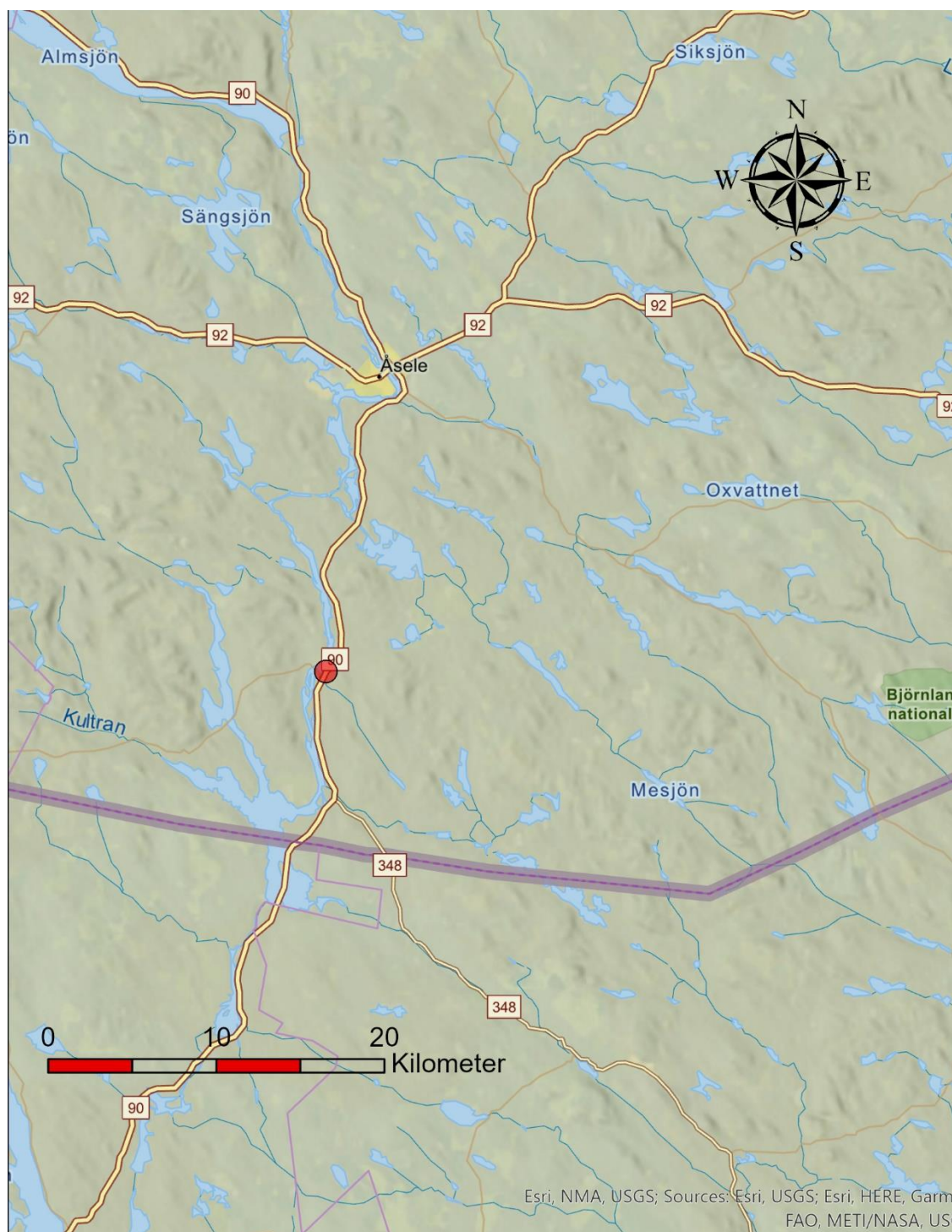
ISSN 2000-0111

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	4
Inledning	5
Syfte.....	5
Metod	5
Beskrivning av fornlämningarna	10
Tolkning och diskussion.....	11
Tekniska och administrativa uppgifter	11
Utvärdering	11
Arkivhandlingar	12
Bilaga 1. Fotolista.....	12

Sammanfattning

Västernorrlands museum genomförde den 16 juni 2020 en arkeologisk schaktövervakning i Gafsele mellan väg 90 och Ångermanälven. Schaktövervakningen föranleddes av att E.ON skulle gräva ner kabel i anslutning till två tidigare kända fornlämningar. Inga anläggningar eller fynd påträffades och endast en skörbränd sten hittades.

Figur 1. Översikt med undersökningsplatsen markerad med röd punkt. © ESRI.

Inledning

I samband med att E.ON energidistribution AB skulle lägga en ny jordkabel i området mellan väg 90 och Ångermanälven beslutade Länsstyrelsen att en arkeologisk schaktövervakning behövde genomföras. Anledningen till schaktövervakningen var att arbetena skulle komma att beröra en fornlämning bestående av en fyndplats (Raä 1014:1 i Åsele socken/1937:5428) och en boplats (Raä 1015:1 i Åsele socken/1937:5813).

Syfte

Syftet med den arkeologiska schaktövervakningen var att dokumentera den del av fornlämningen som berördes av arbetsföretaget samt att dokumentera eventuella anläggningar och tillvarata fynd som framkom vid schaktningen.

Metod

Vid schaktövervakningen användes en traktorgrävare för att skiktvis gräva ner till orörda marknivåer. Schaktet dokumenterades genom inmätning med RTK-GPS och fotografering och beskrivning. Metalldetektor användes för att söka av ytorna.

Figur 2. Översiktsbild med schakt och fornlämningsområden.

Figur 3. Södra delen av schaktet. Foto från nordöst.

Figur 4. Mellersta delen av schaktet. Foto från sydväst.

Figur 5. Norra delen av schaktet. Foto från sydväst.

Figur 6. Norra och mellersta delen av schaktet. Foto från nordöst.

Figur 7. Markprofil i schaktet med påförda lager, ett tunt blekjordslager och orörd jord därunder.

Beskrivning av fornlämningarna

Området för schaktövervakningen låg i anslutning till två tidigare kända fornlämningar som i Fornreg beskrivs som:

Fyndplats Raä 1014:1 i Åsele/L1937:5428 med en utsträckning av cirka 40 m förekommer sparsamt skörbränd sten. Den skörbrända stenen kan iakttas på avnötta partier, företrädesvis en stig som löper i älvens längdriktning.

Terränguppgifter: Krönet av hög strandbrink ovan älv. Skogsmark (tall).

Boplats Raä 1015:1 i Åsele socken/L1937:5813 med en utsträckning av cirka 130 m förekommer sparsamt skörbränd sten. Den skörbrända stenen förekommer främst i ett flertal mindre koncentrationer belägna strax under vattenlinjen. Enstaka skörbrända stenar har plockats upp i sanden varför det med viss sannolikhet kan avtagas att det förekommer skörbränd sten översandad. Enstaka skörbrända stenar har även iakttagits i torvhaket. Sannolikt finns det även övertorvad skörbränd sten.

Terränguppgifter: Sandigt strandplan nedanför högt strandhak.

Tolkning och diskussion

Vid den arkeologiska schaktövervakningen blev det tydligt att mellersta och norra delarna av området var överlagrade av schaktmassor och en vägbank. Inga anläggningar eller fynd påträffades. Endast en skärvsten hittades.

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens dnr: 431-4284-2019

Länsmuseets dnr:2020/27

Län: Västerbotten

Landskap: Lappland

Kommun: Åsele

Socken: Åsele

Fastighet: Gafsele 1:22

Uppdragsgivare: E.ON

Kartblad: 21 H 0-1 e-f

Undersökta lämningar: I anslutning till fyndplats Raä 1014:1/L1937:5428 och boplats Raä 1015:1/L1937:5813

Fynd: Inga fynd

Undersökt yta: 217 m² (schaktet var 106 meter långt, cirka 2 meter brett och upp till 1 meter djupt)

Belägenhet i Sweref 99 TM: N 7099790 E 6111355

Höjd över havet: 324-327 m

Undersökningstid: 16/6-2020

Personal från Västernorrlands museum: Ola George.

Rapportsammanställning: Ola George.

Antal fältdagar: 1 dag

Antal rapportdagar: 1 dag

Utvärdering

Schaktövervakningen avlöpte som planerat och schaktningen gick bra i den sandiga jorden. I den norra och mellersta delen av området fanns en vägbank som gick fram till en inhägnad avloppsanläggning. Där var de ursprungliga markytorna delvis förstörda.

Arkivhandlingar

Ärendet kommer att förvaras i Västernorrlands museums arkiv.

Bilaga 1. Fotolista

Foto nr	Beskrivning	Fotad från
1	Schaktet	Sydväst
2	Schaktet	Nordöst
3	Schaktet	Sydväst
4	Markprofil i schaktet med påförda lager, ett tunt blekjordslager och orörd jord därunder	Nordöst
5	Schaktet	Sydväst
6	Schaktet	Nordöst